

Chromozómy: $2n = 10$.

Biológia, pôvod. Terofyt. Kvitnutie jún–august. Pochádza zo Sibíri a strednej Ázie, v Európe miestami naturalizovaný ako segetál. V strednej Európe sa v minulosti pestoval ako korenina a na liečivé a dekoratívne účely, u nás pod menom „turecká melisa“. Ojedinele sa uvádza ako splnievajúci. Takéto výskyty sú známe iba z Čiech a Moravy, na Slovensku je doložený len ako pestovaný.

LITERATÚRA

- B u d a n c e v, A. L.: Sistema roda Dracocephalum (Lamiaceae). Bot. Zhurn. (Moscow et Leningrad) 72: 260–267, 1987.
- D o m i n, K.: Návrh na zřízení Karlštejnské chráněné oblasti. Věda Přír. 22: 253–266, 1944.
- N e v o l e, J.: Studien über die Verbreitung von sechs südeuropäischen Pflanzenarten. Mitt. Naturwiss. Vereines Steiermark 46 (1909): 3–25, 1910 (Dracocephalum austriacum).

22. Prunella L.

Čiernohlávk

(SPRACOVALA K. ZAHRADNÍKOVÁ)

Syn.: *Brunella* L.

Trváce, zriedka dvojročné byliny s plazivými šikmými podzemkami. Byle vystúpavé alebo vzpriamené, jednoduché alebo rozkonárené. Listy stopkaté, dolné niekedy v prízemnej ružici, byľové protistojné, celistvookrajové, vrúbkované alebo laločnaté až perovito delené. Listene celistvookrajové, odlišné od listov. Paprasleny 2–6-kveté, zoskupené do terminálnych hlávkovitých paklasov. Listence vyvinuté alebo chýbajú. Kvety 13–30 mm dlhé, fialové alebo žltobiele. Kalich dvojpyskový, rúrkovito zvončekovitý, z chrbtovej strany stlačený, v čase plodu uzavretý, nepravidelne 10-žilový. Koruna dvojpysková, rúrka koruny dlhšia ako kalich, horný pysk koruny výrazne prilbicovito vyklenutý, dolný pysk 3-laločný. Tyčinky 4, ukryté pod horným pyskom, predné dlhšie ako zadné. Nitky na vrchole ukončené 1 zubom, peľnice oddelené. Blizna dvojazrová. Tvrdky holé s 3 ostrými a 1 tupou hranou.

Kľúč na určenie druhov

- 1a Súkvetie nie je podopreté párom najvyšších listov. Koruna 20–30 mm dlhá. . . . . 2. *P. grandiflora*
- 1b Súkvetie podopreté párom najvyšších listov. Koruna 13–17 mm dlhá 2
- 2a Byľ a listy riedko chlpaté až holé. Čepeľ všetkých listov celistvookrajová alebo riedko vrúbkované pílkovitá. Koruna fialová, veľmi zriedka biela . . . . . 3. *P. vulgaris*